

munkákban is megjelent. A legviszafogottabb értékeléssel is el kell ismernünk, hogy szakmai körökben európai hírű hangszerkészítővé vált.

Sajnos, ezt a hírnevét szinte egyáltalán nem hasznosíthatta külföldi utazásokon, s mindössze az NDK-ba és Bulgáriába jutott el, franciaországi útja meghiúsult.

Néhány éve mesélte külföldi barátom, hogy egy nyugat-európai fesztiválon öles betűkkel hirdették a plakátok: „Jön Bársony Mihály! Jön Bársony Mihály!”

Bársony Mihály nem jön többé!

Mihály bácsi, Miska bácsi, Misa bácsi – szerény és csendes ember volt. Annak sem lehetett híret venni tőle, hogy beteg. Ősszel javulás állott be állapotában, novemberben még vele együtt reménykedtünk...

Az újfalu temető havas hantjai között Alpár és Tiszaújfalú népe, a közvetlen családtagok és néhány tanítványa állta körül koporsóját s emlékezett róla szóban, zenével vagy hallgatagon.

Több száz tekerőlantja és citerája, hangfelvételeinek tucatjai, halk szavú embersége nem mindennapi örökség.

*Hankóczi Gyula*

## Német nemzetiségi tájház Városlődön



A Bakony egyik legnépesebb német nemzetiségű faluja a Veszprém–Pápa út mentén, a Torna-patak völgyében található. Első lakói valószínűleg a Nagy Lajos király alapította karthauzi kolostor szerzetesei voltak, akik a gyönyörű természeti környezetben lévő birtokukat az évszázadok során kiterjesztették Somogy és Zala megyékre is. A kolostor védőszentjéről, Szent Mihályról elnevezett településük, amelynek polgári neve Lövöld volt, egészen 1554-ig, a törökudulásig állt fenn. Gazdagságára utal, hogy királyaink háborúja esetén négyszáz lovaszt kellett kiállítaniuk.

A német telepesek *Mária Terézia alatt kerültek ide*. Földesuruk a veszprémi püspök lett. Az első lakosok iparral foglalkozó emberek voltak: deszkametszőt, vasolvasztót, üveghámorokat működtettek. A kolostor romjából épült házak mellett az irtásföldeken megkezdődött a földművelés is, azonban mindvégig a kézművesipar jelentette a városlődiek megélhetését. Ebből sarjadt ki a keménycserépgyár, a pipagyár és a mindmáig meglévő edénygyár, amely ma az egykori herendi szénbánya épületeiben készíti a VARMA (Városlődi Majolika) márkájú edényeket.

A falu legnagyobb megrázkódtatása az 1948-as kitelepítés volt, amikor csaknem ötszáz lakosát vitték külföldre, és helyükbe hazai helységekből hoztak új lakókat. A nemzetiségi tudat azonban nem veszett ki a helyiekből. Az utóbbi egy-két évtizedben jelentős változások történtek: a nemzetiségi kultúra, a hagyományok ápolása énekkart, táncegyüttest hozott létre, megindult a német nyelv oktatása, gyarapodtak külföldi kapcsolataik, s a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság és a nemzetiségi szövetség együttműködése révén konferenciák színhelye lett a község.

A nemzetiségi kulturális bemutatók nemcsak Városlőd, hanem a környék német nemzetiségű lakosait is segítették származástudatuk fenntartásában, majd a hagyományok, a szellemi és a tárgyi néprajzi anyagok összegyűjtésében. Ennek nyomán nyílt meg 1988-ban egy törpeoszlopos, mellvédés, háromszatú lakóházban a nemzetiségi tájház. Az összegyűjtött anyagok a konyhában és a „tisztaszobában” kaptak helyet, amelyek egy módos gazda házbelsőjéről adnak képet.

A megyei múzeum munkatársai, különösen Lackovits Emőke néprajzkutató érdeme, hogy a bemutatott tárgyak, elsősorban a ruhák viselettörténeti szempontból is jelentős értéket képviselnek. A kiállított hét ruhaegyüttes (öt női és két férfi), a lakásberendezés, a lakádiszítók (kerámiák, szakrális tárgyak, textíliák) értékes hagyományokról tanúskodnak.

A múzeum további segítségére, a hagyományok ápolására megalakult a *falumúzeum baráti köre*. Megjelentették a falu történetét, s színes képeslapot készítettek. Előadásokat szerveznek, igyekeznek tovább gyarapítani a múzeum anyagát. Nemzetiségi kulturális együttesek révén is örözi történelmüknek, hagyományaiknak.

*Tölgyesi József*



# dunatours

PEST MEGYEI IDEGENFORGALMI HIVATAL

1065 Budapest VI. Bajcsy-Zs. út 17.

Telefon: 314-533, 116-827, 115-630

Telex: 22-4271

A Dunakanyar, ahova Önt invitáljuk, hazánk egyik legszebb tája. Festői látványt nyújt Visegrádtól Ráckeveig. Kellemes kikapcsolódást jelent mindazoknak, akik szeretik a kempingezést, a vízisportokat, lovaglást, hajózást, valamint a nyaranta megrendezésre kerülő hangversenyeket, színházi előadásokat.

#### Programajánlatunk:

Egy délután a magyar középkorban Visegrádon, június 1-től október 30-ig, előzetes megrendelés alapján. A magyar királyok XIV. századi fővárosában a vendégek előtt megelevenedik a középkor színes világa. A színrelépő szereplők a lovagkor érdekes és izgalmas lovagi játékaiban keltik életre a daliás idők legszebb hagyományait.

Nyáralását, hétvégi pihenését egyéni elképzelése alapján is megszervezzük.

### VÁRJUK ÉRDEKLŐDÉSÉT!

#### Kirendeltségeink:

**Budapest, Főiroda**  
1065 Budapest, Bajcsy-Zs. út 17.  
Telex: 224-271  
Telefon: 314-533, 116-827

**Vác**  
2600 Vác, Széchenyi u. 14.  
Telex: 282-260  
Telefon: 06/27-10-940

**Szentendre**  
2000 Szentendre, Bogdányi út 1.  
Telex: 225-423  
Telefon: 06/26-11-311

**Ráckeve**  
2300 Ráckeve, Kossuth L. u. 12.  
Telefon: 06/26-85-074

**Visegrád**  
2025 Visegrád, Fő u. 3/a.  
Telex: 224-180  
Telefon: 06/26-28-330

